

КП № 138 ОПЕРАТИВНО ЛЕЧЕНИЕ НА ЗАБОЛЯВАНИЯ В ОБЛАСТТА НА УШИТЕ, НОСА И ГЪРЛОТО СЪС СРЕДЕН ОБЕМ И СЛОЖНОСТ

1. Минимален болничен престой – 2 дни

2.2. ОСНОВНИ ДИАГНОСТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

2.2. ОСНОВНИ ДИАГНОСТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ	
300 Процедури за изследване на външно ухо	
90119-00	Отоскопия
370 Процедури за изследване на нос	
41764-00	Ендоскопия на носни кухини Риноскопия <i>Кодирай също когато е направена:</i> Биопсия на назофаринкс (41761-00 [375])
450 Стоматологичен преглед	
97011-00	Цялостен преглед на устна кухина
416 Процедури за изследване на фаринкс	
41764-02	Фиброоптично изследване на фаринкс Фиброоптична фарингоскопия <i>Включва:</i> назофаринкс <i>Кодирай също когато е направена:</i> • биопсия на интраназално пространство (41761-00 [375])
520 Процедури за изследване на ларинкса	
	<i>Включва:</i> биопсия трахеоскопия
41849-00	Ларингоскопия Директна ларингоскопия
41849-01	Индиректна ларингоскопия
41764-03	Фиброоптична ларингоскопия Фиброоптична ларингоскопия
41855-00	Микроларингоскопия <i>Не включва:</i> микроларингоскопия с изваждане на тумор или лезия (41864-00, 41861-00 [523])
1954 Компютърна томография на орбита (и мозък)	
	<i>Не включва:</i> компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])
56013-00	Компютърна томография на орбита
56013-01	Компютърна томография на орбита с интравенозна контрастна материя
56013-02	Компютърна томография на орбита и мозък
56013-03	Компютърна томография на орбита и мозък с интравенозна контрастна материя
1955 Компютърна томография на средно ухо и слепоочна кост (и мозък)	
	<i>Не включва:</i> компютърна томография при спирална ангиография (57350) [1966]
56016-00	Компютърна томография на средно ухо и темпорална кост, едностранно
56016-01	Компютърна томография на средно ухо и темпорална кост с интравенозна контрастна материя, едностранно
56016-02	Компютърна томография на средно ухо, темпорална кост и мозък, едностранно
56016-03	Компютърна томография на средно ухо, темпорална кост и мозък с интравенозна контрастна материя, едностранно
56016-04	Компютърна томография на средно ухо и темпорална кост, двустранно
56016-05	Компютърна томография на средно ухо и темпорална кост с интравенозна контрастна материя, двустранно
56016-06	Компютърна томография на средно ухо, темпорална кост и мозък, двустранно

56016-07	Компютърна томография на средно ухо, темпорална кост и мозък с интравенозна контрастна материя, двустранно
1956 Компютърна томография на лицева кост и/или параназален синус (и мозък)	
	<i>Не включва:</i> компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])
56022-00	Компютърна томография на лицева кост
56028-00	Компютърна томография на лицева кост с интравенозна контрастна материя
	Компютърна томография на лицева кост без, след това с венозен контраст
56022-01	Компютърна томография на параназален синус
56028-01	Компютърна томография на параназален синус с интравенозна контрастна материя
	Компютърна томография на околоносен синус без, след това с венозен контраст
56030-00	Компютърна томография на лицева кост, параназален синус и мозък
56036-00	Компютърна томография на лицеви кости, параназален синус и мозък с интравенозна контрастна материя
	Компютърна томография на лицева кост, околоносен синус и мозък без, след това с венозен контраст
56022-02	Компютърна томография на лицева кост и параназален синус
56028-02	Компютърна томография на лицева кост и параназален синус с интравенозна контрастна материя
	Компютърна томография на лицева кост и околоносен синус без, след това с венозен контраст
1958 Компютърна томография на шия	
	Включва: ларинкс фаринкс слюнчена жлеза горен хранопровод
	<i>Не включва:</i> компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966]) тази за шиен гръбнак (виж блок [1959]) тази при сканиране на глава, корем и таз (56801-00, 56807-00 [1961])
56101-00	Компютърна томография меки тъкани на шия
56107-00	Компютърна томография меки тъкани на шия с интравенозна контрастна материя
	Компютърна томография меки тъкани на шия без, след това с венозен контраст
1951 Томография	
60100-00	Томография
	<i>Не включва:</i> компютърна томография (виж блокове [1952] до [1966]) такава с: • холецистография (58924-00 [1976]) • венозна пиелография (58706-00 [1978])
1990 Друга ангиография	
59754-00	Лимфангиография
	<i>Включва:</i> последваща радиография
1967 Рентгенография на глава или шия	
57918-00	Рентгенография на слюнчена жлеза
	Радиография на камък на слюнчена жлеза
	Сиалогграфия
57942-00	Палатофарингеално изследване
57939-00	Палатофарингеално изследване с флуороскопски скрининг
57945-00	Рентгенография на ларинкс
	<i>Включва:</i> меки тъкани на врата
1988 Друга рентгенография	
90903-00	Рентгенография на мека тъкан, неклассифицирана другаде
1967 Рентгенография на глава или шия	
	<i>Не включва:</i> на шиен гръбнак (58100-00 [1968])
57902-00	Цефалометрия
	<i>Не включва:</i> ортодонтска цефалометрия (57930-00, 57933-00 [1967])
57915-00	Рентгенография на мандибула

	<i>Не включва:</i> тази при ортопантомография (57960-00 [1967]) тази на темпоромандибуларна става (57927-00 [1967])
57930-00	Рентгенография на зъби Зъбна радиография Ортодонтска: • цефалогграфия • цефалометрия
57933-00	<i>Не включва:</i> тази на цяла уста (57933-00 [1967]) Рентгенография на зъби, цяла уста
57960-00	<i>Не включва:</i> ортопантомография (57960-00 [1967]) Ортопантомография
57927-00	Рентгенография на темпоромандибуларна става <i>Не включва:</i> артрография (59751-00 [1985])
57903-00	Рентгенография на параназален синус
	Рентгенография на мастоидна кост
57909-00	Рентгенография на петрозна темпорална кост
57901-00	Рентгенография на череп <i>Включва:</i> калвариум <i>Не включва:</i> цефалометрия (57902-00, 57930-00, 57933-00 [1967]) тази на: • мастоидна кост (57906-00 [1967]) • околоносен синус (57903-00 [1967]) • петрозна темпорална кост (57909-00 [1967])
57927-00	Рентгенография на темпоромандибуларна става <i>Не включва:</i> артрография (59751-00 [1985])
57912-00	Рентгенография на друга лицева кост <i>Включва:</i> маларна максила орбита <i>Не включва:</i> тази на: • мандибула (57915-00 [1967]) • нос (57921-00 [1967]) • темпоромандибуларна става (57927-00 [1967])
57921-00	Рентгенография на нос
1985 Артрография	
59751-00	Артрография <i>Включва:</i> контрастно изследване предварителен общ план (обзорна графия)
1968 Рентгенография на гръбначен стълб	
58100-00	<i>Включва:</i> функционални посоки Рентгенография цервикален отдел на гръбначен стълб <i>Не включва:</i> радиография на гръбнак: • 2 отдела (58112-00 [1969]) • 3 отдела (58115-00 [1969]) • 4 отдела (58108-00 [1969])
1974 Рентгенография на гръден кош	
58500-00	Рентгенография на гръден кош <i>Включва:</i> Бронх диафрагма сърце бял дроб медиастинум <i>Не включва:</i> тези на: • ребра (58521-01, 58524-00 [1972]) • гръдна кост (58521-00 [1972]) • гръден вход (58509-00 [1974]) • трахея (58509-00 [1974])

1940 Ултразвук на глава или шия	
55030-00	Ултразвук на орбитално съдържание Ултразвук на око (двупланово) (еднопланово)
55028-00	Ултразвук на глава Ехоенцефалография <i>Не включва:</i> фетална цефалометрия (55700-01 [1943]) този за орбитално съдържание (55030-00 [1940])
55032-00	Ултразвук на шия <i>Не включва:</i> дуплекс скан на каротидни съдове (виж блокове [1944] и [1946])
1846 Други диагностични тестове на ухо, нос, уста и гърло, измервания или изследвания	
92026-00	Назални функционални изследвания Риноманометрия
1825 Електроенцефалография [ЕЕГ]	
11000-00	Електроенцефалография
1827 Изследване евокирани отговори на централна нервна система	
	<i>Включва:</i> тези чрез компютризирано усреднени техники <i>Забележка:</i> Едно изследване – един стимул в една точка Второ или последващи изследвания – различен стимул в същата точка или друга точка на стимулиране <i>Не включва:</i> тези, включващи аудиометрия (виж блок [1839])
11024-00	Изследване на евокирани потенциали на централна нервна система, 1 или 2 изследвания
11027-00	Изследване на евокирани потенциали на централна нервна система, ≥ 3 изследвания
1849 Друго измерване на дихателна функция	
11512-00	Непрекъснато измерване на връзка между въздушен поток и белодробен обем по време на вдишване и издишване Спирометрия
11506-00	Други изследвания на дихателна функция Дихателен функционален тест } БДУ Спирометрия
520 Процедури за изследване на ларинкса	
	<i>Включва:</i> биопсия трахеоскопия
41849-01	Индиректна ларингоскопия
1855 Друга електрокардиография [ЕКГ]	
	<i>Не включва:</i> амбулаторно ECG (11708-00, 11709-00 [1853], 11710-00, 11711-00 [1854]) тази при кардиоваскуларен стрес тест (11712-00 [1857])
11713-00	ЕКГ запис с осреднен сигнал <i>Включва:</i> анализ, интерпретация и доклад за записа този, включващ не повече от 300 удара, използвайки поне 3 отвеждания с придобиване на данни на не по-малко от 1000 Hz на поне 100 QRS комплекса
11700-00	Друга електрокардиография [ЕКГ] <i>Не включва:</i> тези включващи по-малко от 12 отвеждания – пропусни кода
1858 Диагностични тестове, измервания или изследвания, кръв и кръвотворни органи	
13842-01	Измерване на артериални кръвни газове
13311-00	Измерване на газове на смесена венозна кръв

1926 Микробиологични изследвания	
91929-02	Микробиологично/микроскопско изследване на проба от ухо и/или нос и/или гърло и/или ларинкс за култура и чувствителност
91937-02	Микробиологично/микроскопско изследване на кръв за култура и чувствителност
1927 Морфологични изследвания	
91929-06	Микроскопско изследване на проба от ухо и/или нос и/или гърло и/или ларинкс за хистология
1923 Хематологични изследвания	
91910-04	Кръвна картина – поне осем или повече от посочените показатели: хемоглобин, еритроцити, левкоцити, хематокрит, тромбоцити, MCV, MCH, MCHC
1826 Невромускулна електродиагностика	
11012-00	ЕМГ [електромиография]: • на ≥ 1 мускул(и) • използвайки кръгови иглени електроди Изследване на невромускулна проводимост Електромиография (ЕМГ) <i>Не включва:</i> мускули на тазово дъно и анален сфинктер (11833-01 [1859])
1839 Слухови евокирани потенциали	
11300-00	Аудиометрия на евокирани потенциали на мозъчен ствол
96173-00	Електрична слухова аудиометрия на стволот отговор
96050-00	Кортикален евокиран отговор аудиометрия
96051-00	Равновесно състояние – евокирани потенциали
1845 Тестове на вестибуларна функция	
11339-00	Електронистагмография
1836 Тестове за слухова функция	
11312-00	Аудиометрия на въздушна и костна проводимост, стандартна техника
1841 Импеданс аудиометрия	
11324-00	Тимпанометрия чрез използване на сонда със стандартен тон
11324-01	Тимпанометрия чрез използване на сонда с високачестотен тон
96052-00	Акустичен рефлекс праг
96053-00	Акустично рефлексно разпадане
96054-00	Тест за дисфункция на евстасиева тръба
1843 Друга аудиометрия	
11306-00	Друга аудиометрия
1820 Физиологична оценка	
96009-00	<i>Забележка:</i> Физиологично изследване, за да оцени функцията, използвайки техники като анамнеза, наблюдение, оглед, палпация, перкусия, аускултация и други физикални тестове <i>Не включва:</i> тези, които са част от: • оценка на стареене (96023-00 [1824]) • тестване на развитие (96184-00 [1824]) • генетична оценка (96035-00 [1824]) • ментална или поведенческа оценка (96175-00 [1823]) Слухово функционална оценка <i>Не включва:</i> тази за определяне нужда от устройство, подпомагащо слуха (96024-00 [1822])
1916 Общи интервенции свързани с грижа за здравето	
95550-06	Асоциирана здравна интервенция, аудиология
1845 Тестове на вестибуларна функция	
11333-00	Топлинен тест на лабиринт

11336-00	Окуловестибуларен тест Симултантен битермален термичен тест на лабиринт Симултантен битермален окуловестибуларен тест
11339-00	Електронистагмография
96063-00	Оценка на вестибуларна функция чрез въртящ се стол <i>Включва:</i> фиксирано подтискане обикновено хармонично усилване спонтанен нистагъм трапецоиди
96064-00	Други тестове на вестибуларна функция
1934 Други лабораторни изследвания	
92191-00	Полимеразна верижна реакция за доказване на COVID-19
92191-01	Тест за откриване антиген на SARS-CoV-2

3. ОСНОВНИ КОДОВЕ НА ПРОЦЕДУРИ

3. ОСНОВНИ ТЕРАПЕВТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ	
74 Разделяне на периферен нерв	
39324-01	Не включва: такава на менинги на очния нерв(обвивка) (42548-00 [69]) Отворена невротомия на повърхностен периферен нерв
39327-01	Отворена невротомия на дълбок периферен нерв Отворена невротомия: •екстракраниален нерв • първични задни коренчета на спинален нерв <i>Не включва:</i> разделяне на: • интракраниален нерв (39327-03 [73]) • симпатиков нерв (35000, 35003, 35012, 90014-00 [81])
82 Друга невректомия	
39324-00	Невректомия на повърхностен периферен нерв
39327-00	Невректомия на дълбок периферен нерв Не включва: интракраниална невректомия при тригеминална невралгия (39106-00 [73])
80 Премахване лезия на нерв	
39324-02	Премахване лезия от повърхностен периферен нерв Ексцизия на периферен невром от повърхностен периферен нерв <i>Не включва:</i> интракраниален невробластом (43987-02 [80]) невром на Morton (49866-00 [1534])
39327-02	Отстраняване на лезия от дълбок периферен нерв Ексцизия на периферен невром от дълбок периферен нерв <i>Не включва:</i> невром на Morton (49866-00 [1534])
43987-02	Ексцизия на невробластом, некласифициран другаде <i>Не включва:</i> интраабдоминален невробластом (43987-01 [989]) интраторакален невробластом (43987-00 [563])
61 Прилагане на анестетик в краниален нерв	
39100-00	Блокада на краниален нерв с невролитик <i>Забележка:</i> извършвана за управление на болката Приложение на невролитик в първичен клон на тригеминалния нерв Инжекция на: • алкохол • фенол
18290-00	Прилагане наневролитик в друг краниален нерв
72 Перкутанна невротомия на друг периферен нерв	

39118-00	Не включва: такава за:	• първични задни клончета на гръбначен нерв (39115-00 [71]) • тригеминален нерв (ганглий) (39109 [70])
	Перкутанна радиочестотна невротомия за денервация на фасетна става	
	Включва:	радиочестотна: • аблация • сонда
	39323-00 Друга радиочестотна перкутанна невротомия	
39118-01	Перкутанна невротомия за денервация на фасетна става чрез криосонда	
	Включва:	криоаблация крионевротомия
39323-01	Друга перкутанна невротомия чрез криосонда	
	Включва:	криоаблация крионевротомия
78 Деструкция на нерв		
52824-00	Криотерапия на периферни клончета на тригеминалния нерв	
	Забележка:	Извършвана за облекчаване на болка
1645 Друг разцепен кожен графт, малък		
	Включва:	ексцизия на кожа за графт възстановяване на вторичен дефект чрез шев
	Кодирай също когато е направено:	• възстановяване на вторичен дефект чрез графт (виж блокове [1645] и [1646])
	Не включва:	алографт (90670 [1640]) инлей графт (45445-00 [1647]) синтетичен кожен графт (90672 [1640]) такъв за: • изгаряния (45485, 45486, 45488, 45494-00 [1643], 45406-00 [1644]) • гранулираща зона (45400, 45403 [1641] и [1642]) ксенографт (90671 [1640])
45448-00	Малък разцепен кожен графт на клепач	
	Не включва:	такъв за симблефарон (45629-00 [1676])
1649 Друг многослоен кожен графт		
	Пълнослоен инлей графт	
	Wolfe графт	
	Включва:	ексцизия на кожа за графт възстановяване на вторичен дефект чрез шев
	Кодирай също когато е направена:	• възстановяване на вторичен дефект чрез графт (виж блокове [1645] и [1646])
	Не включва:	такъв при изгаряне (виж блокове [1648])
45451-00	Пълнослоен кожен графт на клепач	
	Не включва:	такъв с рецесия на ретракторите на клепач (42860 [234])
1651 Локално кожно ламбо, един стадий		
	Кожно ламбо със собствено кръвоснабдяване, взето от донорско място непосредствено до дефекта и трансферирано към реципиентно място, в един етап	
	Включва:	кожнофасциално ламбо възстановяване на вторичен кожен дефект чрез шев такова за изгаряне
	Кодирай също когато е направено:	• възстановяване на вторичен дефект: • чрез графт (виж Индекс: Графт, по локализация или тип) • некожен (например мускул), чрез шев (виж Индекс: Шев, по локализация)
	Не включва:	Възстановяване с ламбо на назална фистула (45714 [1680]) ревизия на локално кожно ламбо (45239-00 [1658])
45206-00	Локално кожно ламбо на клепач	
	Не включва:	реконструкция на клепач с ламбо (45671-01, 45674-01 [1684])

1669 Смесен графт	
45656-02	Хондрокутанен Хондромукозен } графт Смесен графт на клепач Септохондромукозен графт на клепач <i>Не включва:</i> графт при симблефарон (45629-00 [1676])
1684 Реконструкция на клепач и ухо	
45614-00	Реконструкция на клепач Реконструкция на клепач, БДУ Не включва: такава с: • ламбо (45671-01, 45674-01 [1684]) • графт: • космени фоликули (90095-00 [237]) • мукозен (45656-02 [1669]) • кожа (45400-01, 45403-01 [1641], 45400-00 [1642], 45485-00 [1643], 45448-00 [1645], 45451-10 [1648], 45451-00 [1649])
45671-01	Реконструкция на клепач с ламбо, единствен или първи етап Abbe ламбо на клепач, първи етап Fricke (чело) ламбо Tripiet (горен клепач) ламбо Кодирай също когато е направена: • септохондромукозен графт на клепач (45656-02 [1669])
45674-01	Реконструкция на клепач с ламбо, втори етап Разделяне по Abbe клепачно ламбо
247 Възстановителни процедури на слъзна система	
42623-00	Дакриоцисториностомия [DCR] Фистулизация на слъзен сак към носна кухина Кодирай също когато е направена: • създаване проходимост на слъзен канал (42599, 42602 [249]) • поставяне на назолакримална тръба/стент (42608 [242]) <i>Не включва:</i> реоперация, вторична или последваща процедура (42626-00 [248]) такава с оформяне на конюнктивално платно (42629-00 [247])
248 Реоперативни процедури на слъзни канали	
42626-00	Реоперация на дакриоцисториностомия, втора или последваща процедура Кодирай също когато е направена: • създаване на слъзна проходимост (42599-00, 42599-01, 42602-00, 42602-01 [249]) • поставяне на назолакримална тръба/стент (42608-00, 42608-01 [242])
303 Ексцизионни процедури на външно ухо	
30104-00	<i>Не включва:</i> пълнослойна клиновидна ексцизия на ухо (45665-02 [1663]) Ексцизия на преаурикуларен синус Радикална ексцизия на преаурикуларен синус или киста
41506-00	Екстирпация на ушен полип, външно ухо
41509-00	Отстраняване на кератозис обтуриранс от външния слухов проход
41518-00	Отстраняване на екзостози от външен слухов проход
1620 Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан	
	<i>Включва:</i> Бенигнена/малигнена: • киста • тумор <i>Не включва:</i> ексцизия (на): • чрез лазер (14100-00, 14106-00 [744], 30190-00, 30195-02, 30195-03 [1612], 90662-00 [1617]) • белег (45519-00 [1656], 45506, 45512, 45515-00, 45518-00 [1657]) • синус (30099-00 [1630]) • язва (31205-01 [1630]) • хемокirurgия на Moh (31000-00 [1626])
31230-02	Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан на ухо <i>Не включва:</i> пълнослойна клиновидна ексцизия (45665-02 [1663])

1663 Ексцизия, ухо	
45665-02	Пълнослойна клиновидна ексцизия на ухо Ексцизия лезия на ухо, пълнослойна <i>Включва:</i> възстановяване чрез директно зашиване
1693 Ексцизия на артериовенозна малформация [AVM]	
<i>Не включва:</i> ексцизия на артериовенозна малформация: • интракраниална (39803-00 [16]) • спинална (40318-00 [53])	
45045-03	Ексцизия на артериовенозна малформация на ухо
1566 Ексцизионни процедури на други мускулно-скелетни места	
90575-00	Ексцизия на мека тъкан, неклассифицирана другаде
1678 Възстановяване на ухо	
<i>Не включва:</i> реконструкция на ухо (45660-00, 45661-00 [1684])	
45659-00	Корекция на проминиращо ухо – клепоухост Корекция на проминиращо или шръкнало ухо Изтегляне на ушите назад
304 Възстановителни процедури на външно ухо	
90110-00	Друго възстановяване на външно ухо Възстановяване на: • ушна мида БДУ • външен слухов канал БДУ
41521-00	Корекция стеноза на слухов канал <i>Включва:</i> меатопластика
41521-01	Корекция стеноза на слухов канал с кожен графт <i>Включва:</i> меатопластика
306 Други процедури на външно ухо	
<i>Включва:</i> ушна мида външен слухов канал	
90111-00	Други процедури на външно ухо Инцизия на външно ухо
312 Ексцизионни процедури на тъпанче или средно ухо	
30075-29	Биопсия на средно ухо
41635-00	Ексцизия лезия на средното ухо Прочистване на: • холестеатом • гранулом • полип } на средно ухо <i>Не включва:</i> отстраняване на лезия на гломус (41620-00, 41623-00 [312]) такава с: • мирингопластика (41635-01 [313], 41638-01 [315]) • реконструкция на костна верига (41638-00, 41638-01 [315])
41644-00	Опресняване ръбове на перфорирала тъпанчева мембрана <i>Включва:</i> отстраняване на тимпаностомна тръба <i>Не включва:</i> каутеризация на перфорирана тъпанчева мембрана (41641-00 [311]) такава с мирингопластика – пропусни кода
41644-01	Друга ексцизия на средно ухо
379 Възстановяване на назален септум	
41671-02	Септопластика <i>Включва:</i> турбинектомия Кодирай също когато е направена: • ринопластика (виж блок [1679])
41671-03	Септопластика със субмукозна резекция на носна преграда <i>Включва:</i> турбинектомия Кодирай също когато е направена: • ринопластика (виж блок [1679])
376 Ексцизионни процедури на назална спирална кост	
41689-00	Частична турбинектомия, едностранна

41689-01	Частична турбинектомия, двустранна
41689-02	Тотална турбинектомия, едностранна
41689-03	Тотална турбинектомия, двустранна
41692-00	Едностранна субмукозна резекция на носни конхи
41692-01	Двустранна субмукозна резекция на носни конхи
1680 Друго възстановяване на нос	
45714-00	Затваряне на ороназална фистула Ороназална фистулектомия Включва: Възстановяване с ламбо ревизия на ламбо Не включва: такова при вторично възстановяване на цепнатина на небцето (45710-00 [1690])
45714-01	Затваряне на друга назална фистула Назолабиална фистулектомия Назофарингеална фистулектомия Възстановяване на назална фистула БДУ Включва: възстановяване на ламбо ревизия на ламбо
379 Възстановяване на назален септум	
41671-02	Септопластика Включва: турбинектомия Кодирай също когато е направена: • ринопластика (виж блок [1679])
1687 Ревизия на други пластични процедури на мека тъкан	
45650-00	Ревизия на ринопластика Повторна ревизия на ринопластика
1679 Ринопластика	
	Включва: турбинектомия Кодирай също когато е направена: • септопластика (41671-02, 41671-03 [379]) Не включва: увеличаваща ринопластика с имплант (45051-01 [1682]) смесен графт на нос (45656-00 [1669]) ревизия на ринопластика (45650-00 [1687]) кожно: • ламбо на нос (45206-01 [1651], 45221-01, 45224-01 [1653], 45230 [1653] и [1654], 45227-00, 45233, 45236-00 [1654]) • графт на нос (45400-01 [1641], 45400-00 [1642], 45448-01 [1645], 45445-00 [1647], 45451-01 [1649])
45644-00	Ринопластика използваща хрущялен графт от отдалечено донорско място Увеличаваща ринопластика използваща хрущялен графт от отдалечено донорско място Включва: извличане на хрущял за графт
45644-01	Ринопластика използваща костен графт от отдалечено донорско място Увеличаваща ринопластика използваща костен графт от отдалечено донорско място Включва: извличане на хрущял за графт вомер графт
45644-02	Ринопластика използваща костен или хрущялен графт от отдалечено донорско място Увеличаваща ринопластика използваща костен или хрущялен графт от отдалечено донорско място Включва: доставка на кост и хрущял за графт
45632-00	Ринопластика включваща корекция на хрущял Ринопластика на върха на носа
45635-00	Ринопластика включваща корекция на костен свод
45641-00	Ринопластика използваща назален или септален хрущялен графт Увеличаваща ринопластика използваща назален или септален хрущялен графт
45641-01	Ринопластика използваща назален костен графт Увеличаваща ринопластика използваща назален костен графт
45641-02	Ринопластика използваща назален костен и назален септално/хрущялен графт Увеличаваща ринопластика използваща назален костен и назален септален/хрущялен графт

1682 Контурна реконструкция

45051-00 Реконструкция на контури на лице с имплант
Увеличаваща ринопластика с имплант
Увеличение на брадичка включваща меки тъкани с имплант
Не включва: увеличаваща ринопластика с графт (45641, 45644 [1679])
увеличение на брадичка с костен графт (45761-00 [1702])

380 Други възстановителни процедури на носа

90132-00 Друго възстановяване на нос
Прикрепване на ампутиран нос БДУ
Не включва: прикрепване на ампутиран нос чрез графт (45451-01 [1649], 45656-00 [1669])

1634 Други ексцизионни процедури на кожа и подкожна тъкан

45653-00 Изрязване на ринофима

384 Биопсия на назални синуси

41716-05 Биопсия на максиларен синус
41752-04 Биопсия на сфеноидален синус
41737-07 Биопсия на фронтален синус
41737-08 Биопсия на етмоидален синус

387 Максиларна антростомия

41710-00 Радикална максиларна антростомия, едностранно
Антростомия по Caldwell-Luc, едностранна
Радикална максиларна антректомия, едностранна
Не включва: такава с трансантрална:
• етмоидектомия (41713-00 [387])
• невректомия на Видианов нерв (41713-01 [387])
41710-01 Радикална максиларна антростомия, двустранно
Антростомия по Caldwell-Luc, двустранна
Радикална максиларна антректомия, двустранна
Не включва: такава с трансантрална:
• етмоидектомия (41713-00 [387])
• невректомия на Видианов нерв (41713-01 [387])

386 Други ексцизионни процедури на назални синуси

Не включва: интраназално отстраняване на полипи от носните синуси:
• максиларна кухина (41716-03 [385])
• етмоидален (41737-06 [385])
• фронтален (41737-05 [385])
• сфеноидален (41752-03 [385])
радикална етмоидектомия (41734-00 [388])
41716-06 Ексцизия на лезия от максиларен синус
Външна максиларна антректомия
Включва: такава чрез достъп по Caldwell-Luc
Не включва: ексцизия на полип (41716-03 [385])
максиларна антректомия:
• интраназална (41716 [387])
• радикална (41710, 41713 [387])
• обикновена (41716 [387])
41737-09 Фронтална синусектомия
Ексцизия на лезия на фронтален синус
41746-00 Радикална облитерация на фронтален синус

383 Инцизионни процедури на назални синуси

41743-00 Трепанация на фронтален синус
Синусотомия на фронтален синус
41719-00 Дренаж на максиларен синус през зъбна алвеола
Дренаж на назален синус през зъбен джоб

388 Други възстановителни процедури на назални синуси

41722-00	Затваряне на оро-антрална фистула
	Пластично затваряне на оро-антрална фистула
45849-00	Костен графт на максиларен синус
	Повдигане на синус
396 Деструктивни процедури на слюнчена жлеза или канал	
30262-01	Диатермия на слюнчена жлеза или канал
	Деструкция на лезия на слюнчена жлеза или канал чрез диатермия
397 Ексцизионни процедури на слюнчена жлеза или канал	
90138-00	Ексцизия на лезия на слюнчена жлеза
401 Инцизионни процедури върху уста, небце или увула	
96215-00	Инцизия и дренаж на лезия в устна кухина
	Дренаж на:
	• абцес
	• киста
	в устна кухина
	Ексцизия
	Не включва: ексцизия кожа, подкожие и меки тъкани на устна (виж блок [1664])
406 Други процедури за възстановяване на уста, небце или увула	
30052-04	Затваряне фистула на устата
	Не включва: затваряне на фистула:
	• назолабиална (45714-01 [1680])
	• оро-антрална (41722-00 [388])
	• ороназална (45714-00 [1680])
1689 Процедури при заешка устна	
	Не включва: такива с възстановяване на заешка устна и предно небце (45680-00, 45686-00 [1691])
45677-00	Първично възстановяване на заешка устна, едностранно
	Единствен етап на възстановяване на заешка устна, едностранно
	Не включва: удължаване на колумела (45698-00 [1689])
	процедура на устна адхезия (45689-00 [1689])
	реконструкция с използване на ламбо (45701-00, 45704-00 [1689])
	ревизия (45692-00, 45695-00 [1689])
45683-00	Първично възстановяване на заешка устна, двустранно
	Единствен етап на възстановяване на заешка устна, двустранно
	Не включва: удължаване на колумела (45698-00 [1689])
	процедура на устна адхезия (45689-00 [1689])
	реконструкция с използване на ламбо (45701-00, 45704-00 [1689])
	ревизия (45692-00, 45695-00 [1689])
45701-00	Реконструкция на заешка устна с използването на ламбо, единствен или първи етап
	Abbe ламбо на заешка устна, първи етап
45704-00	Реконструкция на заешка устна с използване на ламбо, единствен или първи етап
	Разделяне на Abbe ламбо за заешка устна
1685 Реконструкция на устна или уста	
	Не включва: реконструкция на заешка устна (45701-00, 45704-00 [1689])
45671-00	Реконструкция на устна с ламбо, единствен или първи етап
	Abbe ламбо на устна, първи етап
	Estlander ламбо
	Gillies ветрилообразно ламбо
	Karapandzic ламбо
	McGregor ламбо
	Модифицирано Gillies ламбо
45674-00	Реконструкция на устна с ламбо, втори етап
	Разделяне по Abbe ламбо на устна
52324-00	Реконструкция на уста с директно ламбо от език, единствен или първи етап
52327-00	Реконструкция на уста с директно ламбо от език, втори етап
1645 Друг разцепен кожен графт, малък	

	<i>Включва:</i> ексцизия на кожа за графт възстановяване на вторичен дефект чрез шев Кодирай също когато е направено: • възстановяване на вторичен дефект чрез графт (виж блокове [1645] и [1646]) <i>Не включва:</i> алогографт (90670 [1640]) инлей графт (45445-00 [1647]) синтетичен кожен графт (90672 [1640]) такъв за: • изгаряния (45485, 45486, 45488, 45494-00 [1643], 45406-00 [1644]) • гранулираща зона (45400, 45403 [1641] и [1642]) ксенографт (90671 [1640])
45448-02	Малък разцепен кожен графт на устна
1649 Друг многослоен кожен графт	
	Пълнослоен инлей графт Wolfe графт <i>Включва:</i> ексцизия на кожа за графт възстановяване на вторичен дефект чрез шев Кодирай също когато е направена: • възстановяване на вторичен дефект чрез графт (виж блокове [1645] и [1646]) <i>Не включва:</i> такъв при изгаряне (виж блокове [1648])
45451-02	Пълнослоен кожен графт на устна
1651 Локално кожно ламбо, един стадий	
	Кожно ламбо със собствено кръвоснабдяване, взето от донорско място непосредствено до дефекта и трансферирано към реципиентно място, в един етап <i>Включва:</i> кожнофасциално ламбо възстановяване на вторичен кожен дефект чрез шев такова за изгаряне Кодирай също когато е направено: • възстановяване на вторичен дефект: • чрез графт (виж Индекс: Графт, по локализация или тип) • некожен (например мускул), чрез шев (виж Индекс: Шев, по локализация) <i>Не включва:</i> Възстановяване с ламбо на назална фистула (45714 [1680]) ревизия на локално кожно ламбо (45239-00 [1658])
45206-02	Локално кожно ламбо на устна
	Включва: уста <i>Не включва:</i> реконструкция на устна с ламбо (45671-00, 45674-00 [1685], 45701-00, 45704-00 [1689])
406 Други процедури за възстановяване на уста, небце или увула	
45676-00	Друго възстановяване на уста
90142-01	Друго възстановяване на небце
90142-02	Друго възстановяване на увула
405 Увулопалатофарингопластика	
41786-00	Увулопалатофарингопластика
41786-01	Увулопалатофарингопластика с тонзилектомия
401 Инцизионни процедури върху уста, небце или увула	
41810-00	Увулотомия
404 Други ексцизионни процедури на уста, небце или увула	
41810-01	Увулектомия Ексцизия на лезия на увула, БДУ Не включва: ревизионна увулектомия
41787-00	Увулектомия с частична палатектомия
	<i>Включва:</i> лазерна инцизия на небцето
41787-01	Увулектомия с частична палатектомия и тонзилектомия
	<i>Включва:</i> лазерна инцизия на небцето
96215-00	Инцизия и дренаж на лезия в устна кухина

	Дренаж на: • абцес • киста } в устна кухина Ексцизия Не включва: ексцизия кожа, подкожие и меки тъкани на устна (виж блок [1664])
418	Инцизионни процедури на фаринкс
41779-00	Фаринготомия
409	Инцизионни процедури на тонзили или аденоиди
41807-00	Инцизия и дренаж на перитонзиларен абсцес
1559	Инцизионни процедури на други мускулно-скелетни точки
30223-03	Инцизия и дренаж на мекотъканен абсцес
412	Тонзилектомия или аденоидектомия
41789-00	Тонзилектомия без аденоидектомия Ексцизия на тонзиларни израстъци Не включва: отстраняване на лингвална тонзила (41804-00 [412]) такава с: • увулектомия (41787-01 [404]) • увулопалатофарингопластика (41786-01 [405])
41789-01	Тонзилектомия с аденоидектомия
41804-00	Премахване езична сливица
41801-00	Аденоидектомия без тонзилектомия
415	Други процедури на тонзили или аденоиди
90146-00	Други процедури на сливици и аденоиди
410	Деструктивни процедури на тонзили или аденоиди
41797-00	Спиране на хеморагия след тонзилектомия и аденоидектомия
522	Инцизионни процедури върху ларинкс
90164-00	Инцизия на ларинкс Инцизия на трахея Марсупиализация на ларингеална киста Не включва: трахеостомия за асистирано дишане (41881 [536])
525	Други инцизионни процедури върху ларинкс
41813-00	Отстраняване на валекуларна киста Изваждане на епиглотисни кисти
90161-00	Ексцизия на друга лезия на ларинкс Стрипинг на гласни струни Не включва: ексцизия на лезии на горен дихателно-дигестивен тракт (31400-00 [421])
523	Ларингоскопия с ексцизия
41864-00	Включва: трахеоскопия Микроларингоскопия с премахване на лезия Епиглотидектомия
41852-00	Ларингоскопия с премахване на лезия Директна ларингоскопия с отстраняване на тумор или лезия
41861-00	Микроларингоскопия с премахване на лезия чрез лазер
41867-00	Микроларингоскопия с аритеноидектомия Не включва: реоперация за аритеноидектомия (41867-01 [530])
530	Реоперативни процедури на ларинкс
41867-01	Реоперативна аритеноидектомия Включва: Чрез лазер
521	Процедури за приложение, поставяне или премахване върху ларинкс

18368-00	Прилагане на ботулинов токсин в гласните връзки
41870-00	Инжектиране на ботулинов токсин в ларинкса Прилагане на друго вещество в гласните връзки Инжектиране в ларинкса или гласните струни на: • колаген • мастна тъкан • Gelfoam • Teflon
536 Трахеостомия	
41880-00	<i>Не включва:</i> самостоятелно обслужване на трахеостомия (90179-06 [568]) Перкутанна трахеостомия Нехирургична трахеостомия
41881-00	Отворена трахеостомия, временна Трахеостомия БДУ <i>Включва:</i> отделяне на тироиден истмус отделяне на подезични мускули
41881-01	Отворена трахеостомия, постоянна <i>Включва:</i> отделяне на тироидния истмус отделяне на подезични мускули
542 Други процедури на трахея	
90162-00	Други процедури на трахея
522 Инцизионни процедури върху ларинкс	
90164-00	Инцизия на ларинкс Инцизия на трахея Марсупиализация на ларингеална киста Не включва: трахеостомия за асистирано дишане (41881 [536])
520 Процедури за изследване на ларинкса	
	<i>Включва:</i> биопсия трахеоскопия
41849-00	Ларингоскопия
	Директна ларингоскопия
41764-03	Фиброоптична ларингоскопия
	Фиброоптична ларингоскопия
41855-00	Микроларингоскопия
	<i>Не включва:</i> микроларингоскопия с изваждане на тумор или лезия (41864-00, 41861-00 [523])
532 Процедури за изследване на трахея	
41764-04	Трахеоскопия чрез изкуствена стома
	<i>Включва:</i> Биопсия
534 Ексцизионни процедури върху трахея	
90167-00	Ексцизия лезия на трахея
526 Ларингопластика	
41876-02	Ларингопластика Кодирай също когато е направена: • трахеостомия (41880-00, 41881 [536])
531 Други процедури на ларинкс	
90150-00	Тирупластика Възстановяване на тироиден хрущял Тирупластика със силиконов имплант <i>Включва:</i> Силиконов имплант
539 Други процедури за възстановяване на трахея	
41879-02	Затваряне външна фистула на трахея Затваряне на трахеотомия
41879-03	Затваряне на друга фистула на трахея

541 Ревизионни процедури на трахея	
41881-02	Ревизия на трахеостомия Ревизия на трахеостома
82 Друга невректомия	
39327-00	Невректомия на дълбок периферен нерв <i>Не включва:</i> интракраниална невректомия при тригеминална невралгия (39106-00 [73])
1559 Инцизионни процедури на други мускулно-скелетни места	
90571-00	Освобождаване адхезия на мека тъкан, некласифицирана другаде
521 Процедури за приложение, поставяне или премахване върху ларинкс	
41905-02	Поставяне на ларингеален стент <i>Не включва:</i> при подмяна (41905-03 [521])
41905-03	Подмяна на ларингеален стент
540 Реконструктивни процедури на трахея	
41885-00	Трахео-езофагеална фистулизация Трахео-езофагеална фистулизация <i>Включва:</i> поставяне на гласова протеза (Blom-Singer)
522 Инцизионни процедури върху ларинкс	
41868-00	Освобождаване на ларингеална тъкан чрез използване на микроларингоскопски техники Микроларингоскопия с разделяне на ларингеална ципа
697 Прекъсване на артерия	
	<i>Включва:</i> клипсиране разделяне лигиране <i>Не включва:</i> такава при висцерални артериални аневризми (33133-00, 33169-00 [698]) с някоя друга съдова процедура – пропусни кода
34100-02	Прекъсване на каротидна артерия
41707-00	Прекъсване на максиларна артерия <i>Включва:</i> такава чрез трансантрален достъп <i>Забележка:</i> Изпълнена за спиране на епистаксис
52141-00	Прекъсване на мандибуларна артерия
52141-01	Прекъсване на фациална артерия
52141-02	Прекъсване на лингвална артерия
806 Ексцизни процедури на лимфни възли на шията	
31423-00	Ексцизия на шийни лимфни възли Ексцизия на лимфни възли на шия Тотална (обикновена) ексцизия на шийни лимфни възли
1606 Инцизия и дренаж на кожа и подкожна тъкан	
30223-00	Инцизия и дренаж на хематом на кожа и подкожна тъкан
30223-01	Инцизия и дренаж на абцес на кожа и подкожна тъкан Инцизия и дренаж на целулит
30223-02	Друга инцизия и дренаж на абцес на кожа и подкожна тъкан Инцизия и дренаж на: • карбункул • фурункул
1620 Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан	
	<i>Включва:</i> Бенигнена/малигнена: • киста • тумор <i>Не включва:</i> ексцизия (на): • чрез лазер (14100-00, 14106-00 [744], 30190-00, 30195-02, 30195-03 [1612],

	90662-00 [1617])
	• белег (45519-00 [1656], 45506, 45512, 45515-00, 45518-00 [1657])
	• синус (30099-00 [1630])
	• язва (31205-01 [1630])
	• хемохирургия на Мох (31000-00 [1626])
31230-00	Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан на клепач <i>Не включва:</i> пълнослойна клиновидна ексцизия (45665-01 [1662])
31230-01	Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан на нос
31230-02	Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан на ухо <i>Не включва:</i> пълнослойна клиновидна ексцизия (45665-02 [1663])
31230-03	Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан на устна <i>Не включва:</i> ексцизия на лезии(и) на вермилион (ръб) (45668-00 [1664])
31235-00	Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан на друго място на главата Ексцизия на лезии(и) на кожа и подкожна тъкан на:
	• буза
	• лице БДУ
	• чело
	• пред и постаурикуларен регион
	• скалп
31235-01	Ексцизия на лезия(и) на кожа и подкожна тъкан на шия
1645 Друг разцепен кожен графт, малък	
	<i>Включва:</i> ексцизия на кожа за графт възстановяване на вторичен дефект чрез шев
	Кодирай също когато е направено:
	• възстановяване на вторичен дефект чрез графт (виж блокове [1645] и [1646])
	<i>Не включва:</i> алографт (90670 [1640])
	инлей графт (45445-00 [1647])
	синтетичен кожен графт (90672 [1640])
	такъв за:
	• изгаряния (45485, 45486, 45488, 45494-00 [1643], 45406-00 [1644])
	• гранулираща зона (45400, 45403 [1641] и [1642])
	ксенографт (90671 [1640])
45448-01	Малък разцепен кожен графт на нос
45448-03	Малък разцепен кожен графт на ухо
45448-09	Малък разцепен кожен графт на други области на лице
	<i>Включва:</i> Буза
	брадичка
	чело
45448-04	Малък разцепен кожен графт на шия
1649 Друг многослоен кожен графт	
	Пълнослоен инлей графт
	Wolfe графт
	<i>Включва:</i> ексцизия на кожа за графт възстановяване на вторичен дефект чрез шев
	Кодирай също когато е направена:
	• възстановяване на вторичен дефект чрез графт (виж блокове [1645] и [1646])
	<i>Не включва:</i> такъв при изгаряне (виж блокове [1648])
45451-01	Пълнослоен кожен графт на нос
45451-03	Пълнослоен кожен графт (графт от кожа цяла дебелина) при изгаряне на цялата кожа на ухото
45451-24	Пълнослоен кожен графт при изгаряне на други зони на лице
	<i>Включва:</i> Буза
	брадичка
	чело
	<i>Не включва:</i> цяло лице (45451-25 [1649])
45451-25	Пълнослоен кожен графт при изгаряне на цяло лице
	<i>Не включва:</i> ухо (45451-03 [1649])
45451-04	Пълнослоен кожен графт на шия

1642 Друг разцепен кожен графт на гранулиращо място от изгаряне

Включва: ексцизия на кожа за графт
възстановяване на вторичен дефект чрез шев

Кодирай също когато е направена:

- възстановяването на вторичен дефект чрез графт (виж блокове [1645] и [1646])

Не включва: такова при гранулиращо изгаряне (45400-01, 45403-01 [1641])

45400-00 Разцепен кожен графт на малка гранулираща зона

45403-00 Разцепен кожен графт на широка гранулираща зона

1647 Друго разделяне на кожен графт, инлей

45445-00 Разцепен кожен графт като инлей графт

Включва: ексцизия на кожа за графт
поставяне и премахване на форма
възстановяване на вторичен дефект чрез шев

Кодирай също когато е направена:

- възстановяване на вторичен дефект чрез графт (виж блокове [1645] и [1646])

Не включва: пълнослоен инлей графт (виж блок [1649])

1650 Дермален графт

45018-00 Дермална присадка

Дермален графт

Включва: такъв при изгаряне

1671 Миокутанно платно

Ламбо от смесена тъкан (кожа и подкожна тъкан/мускул /фасция), със собствено кръвоснабдяване, взето от донорско място в близост до дефекта и трансферирано на реципиентно място

Включва: фасциомиокутанно ламбо

Не включва: миокутанно ламбо:

- свободно (виж блок [1674])
 - остров (виж блок [1673])
- това при реконструкция на гърда (45530-02 [1756])

45015-01 Отлагане на (отложено) миокутанно ламбо

Ламбо частично повдигнато на донорското място с отложен трансфер за по-късен оперативен епизод за подобряване на кръвоснабдяването на ламбото

45003-01 Миокутанно ламбо

1672 Мускулно ламбо

Мускулно ламбо, взето от донорско място в близост до дефекта и е трансферирано към реципиентно място със собствено кръвоснабдяване

Кодирай също когато е направена:

- кожен графт към реципиентно място (виж Индекс: Графт, кожа, по локализация или по тип)

Не включва: мускулно ламбо:

- свободно (виж блок [1674])
 - остров (виж блок [1673])
- миокутанно ламбо:
- свободно (виж блок [1674])
 - остров (виж блок [1673])
 - БДУ (виж блок [1671])

45015-00 Отлагане на мускулно ламбо

Ламбо частично повдигнато на донорското място с отложен трансфер за по-късен оперативен епизод за подобряване на кръвоснабдяването на ламбото

45009-01 Мускулно ламбо

1673 Островно ламбо

Ламбо използващо трансферирана тъкан, напълно отделена от околните тъкани и основата, с изключение на краче съдържащо артерии и вени. Тъканта е тунелирана под кожата и прехвърлено на реципиентното място (с краче

	оставащо под кожата и прикрепено към донорското място) <i>Включва:</i> лицево челюстно фасциомиокутанно } островно ламбо мускулно миокутанно <i>Не включва:</i> свободно ламбо (виж блок [1674]) това при реконструкция на гърда (45530-02 [1756])
45563-00	Островно ламбо на съдово краче Неинервирано островно ламбо <i>Не включва:</i> това за транспозиция пръст на ръка (46507-00 [1467])
45563-01	Островно ламбо на нервно-съдово краче Инервирано островно ламбо <i>Не включва:</i> това за ръка за пулпарна инервация (46504-00 [1467])
1674 Свободно ламбо	
	Резецирано ламбо на трансферирано към друго място, където съдове в ламбото са анастомозирани към съдове на реципиентното място Трансфер на свободна тъкан <i>Включва:</i> кост смесена тъкан: • фасциокутанна • фасциомиокутанно • миокутанно черва микрохирургична анастомоза на кръвоносни съдове мускул повдигане и поставяне на свободен трансфер на тъкан възстановяване на вторичен кожен дефект чрез зашиване Кодирай също когато е направено: • възстановяване на вторичен дефект: • чрез графт (виж Индекс: Графт, по локализация или тип) • некожен (напр. мускул), чрез шев (виж Индекс: Шев, по локализация) <i>Не включва:</i> ревизия (виж блок [1686])
45562-00	Неинервирано свободно ламбо
45562-01	Инервирано свободно ламбо
	<i>Включва:</i> Възстановяване на нерв
1653 Директно отдалечено кожно ламбо	
	Кожно ламбо със собствено кръвоснабдяване, взето от далечно място от дефекта и прикрепено директно към реципиентно място <i>Включва:</i> кожнофасциално ламбо възстановяване на вторичен кожен дефект чрез шев Кодирай също когато е направена: • възстановяване на вторичен дефект: • чрез графт (виж Индекс: Графт, по локализация или тип) • некожен (например мускул), чрез шев (виж Индекс: Шев, по локализация) <i>Не включва:</i> реконструкция на: • клепач чрез ламбо (45671-01, 45674-01 [1684]) • устна чрез ламбо 45671-00, 45674-00 [1685], ревизия на директно отдалечено кожно ламбо (45239-01 [1658])
45230-00	Отлагане на директно отдалечено кожно ламбо Кожно ламбо частично повдигнато към донорско място, с трансфер отложен за по-късен оперативен етап за подобряване кръвоснабдяването на ламбото. Може да бъде предварителна стъпка преди трансфера
45221-01	Директно отдалечено кожно ламбо – първи етап Директно отдалечено кожно ламбо – първи етап (повдигане на платно от донорското място, трансфер и прикрепяне на реципиентно място): • коремно • кръстосано: • ръка • пръст на ръка • крак
1654 Индиректно отдалечено кожно ламбо	

	Кожно ламбо със собствено кръвоснабдяване, преместено от донорско място далеч от дефекта към реципиентно място, чрез междинно място
	<i>Включва:</i> кожнофасциално ламбо възстановяване на вторичен кожен дефект чрез шев такова при изгаряне тръбовиден педикул
	Кодирай също когато е направена: • възстановяване на вторичен дефект: • чрез графт (виж Индекс: Графт, по локализация или тип) • некожен (например мускул), чрез шев (виж Индекс: Шев, по локализация)
45227-00	<i>Не включва:</i> ревизия на индиректно отдалечено кожно ламбо (45239-02 [1658]) Индиректно отдалечено кожно ламбо, образуванена тубовидно краче Индиректно отдалечено кожно ламбо с тубиране на кожно ламбо да екстериоризира кожната повърхност, да намали или елиминира груби зони
45230-01	Отлагане на индиректно отдалечено кожно ламбо Кожно ламбо частично повдигнато към донорско място с отложен трансфер за по-късен оперативен епизод за подобряване кръвоснабдяването на ламбото. Може да бъде предварителна стъпка преди трансфер
45233-00	Индиректно отдалечено кожно ламбо, подготовка, трансфер и прикрепване на междинно място
45233-01	Индиректно отдалечено кожно ламбо, подготовка, трансфер и прикрепване на крайно място
1658 Ревизия на кожно ламбо	
45239-00	<i>Включва:</i> такава чрез липосукция Ревизия на локално кожно ламбо
45239-01	<i>Не включва:</i> ревизия на ламбо при възстановяване на назална фистула (45714 [1680]) Ревизия на директно отдалечено кожно ламбо
45239-02	Ревизия на индиректно отдалечено кожно ламбо
1692 Процедури при парализа на лицев нерв	
45581-00	Ексцизия на тъкан при парализа на лицев нерв <i>Не включва:</i> тази с: • фасциален графт (45575-00 [1692]) • мускулен трансфер (45578-00 [1692]) • суспензия (45581-01 [1692])
45581-01	Ексцизия на тъкан при парализа на лицев нерв със суспензия Ексцизия на тъкан при парализа на лицев нерв с: • дермодеза • фасциодеза • подкожна пликация
45575-00	Фасциален графт при парализа на лицев нерв <i>Включва:</i> ексцизия на тъкан
45578-00	Мускулен трансфер при парализа на лицев нерв <i>Включва:</i> ексцизия на тъкан
1607 Освобождаване на кожа и подкожна тъкан	
45515-01	<i>Не включва:</i> освобождаване на контрактура от изгаряне (45519-00 [1656]) Освобождаване контрактура на кожа и подкожна тъкан Разделяне на мрежова контрактура Z-пластика на контрактура
1656 Ревизия на белег от изгаряне или контрактура	
45519-00	Ревизия на белег от изгаряне или контрактура от изгаряне Разделяне Ексцизия Освобождаване Отпускане Z-пластика } на белег от изгаряне или контрактура от изгаряне <i>Не включва:</i> есхаротомия (45054-00 [1607]) лазер при белег от изгаряне (45025, 45026-00 [1615])
1657 Ревизия на друг кожен белег	
	Ексцизия } на белег

	Отпускане Освобождаване Z-пластика <i>Не включва:</i> приложение на агент в белег (90660-00, 30207-00 [1602]) лазер на белег (45025, 45026-00 [1615]) освобождаване на контрактура (45515-01 [1607], 45519-00 [1656]) премахване на белег инцидентно при друга процедура – пропусни кода такава за белег от изгаряне (45519-00 [1656])
45506-00	Ревизия белег на лице ≤ 3 см. дължина
45512-00	Ревизия белег на лице > 3 см. дължина
45506-01	Ревизия на белег на шия ≤ 3 см. дължина
45512-01	Ревизия на белег на шия > 3 см. дължина
45515-00	Ревизия на белег на друго място ≤ 7 см. дължина
45518-00	Ревизия на белег на друго място > 7 см. дължина
1660 Други процедури на кожа и подкожна тъкан	
90676-00	Други процедури на кожа и подкожна тъкан
1661 Процедури за прилагане, поставяне или премахване на тъканен пълнител или имплант	
45566-00	Поставяне на тъканен пълнител <i>Не включва:</i> интраоперативен тъканен пълнител (45572-00 [1661]) такъв за гърда (45539-00 [1756])
45572-00	Интраоперативно поставяне на тъканен пълнител Поставяне на тъканен пълнител заедно с друга хирургична процедура Кодирай първо: • извършена хирургична процедура(и) <i>Не включва:</i> такъв за гърда (45539-00 [1756])
45566-01	Инжектиране в тъканен пълнител Впръскване на тъканен експандер <i>Не включва:</i> такъв за гърда (45539-00 [1756])
45566-03	Приспособяване на тъканен пълнител Преместване на клапа на тъканен експандер <i>Не включва:</i> такъв за гърда (45548-02 [1758])
45568-00	Отстраняване на тъканен пълнител <i>Не включва:</i> такъв за гърда (45542-00, 45548-01 [1758])
90606-00	Премахване на лицев имплант Премахване на имплант от: • буза (скули) (субмаларно) • брадичка (мандибуларно) • чело • нос <i>Не включва:</i> такъв от: • око (42518-04 [164], 42644-04 [167], 42704-00 [194], 42812-00 [209], 90606-02 [221]) • зъб (97663-00 [473])

Изискване: Клиничната пътека се счита за завършена, ако е извършена една основна оперативна процедура и минимум две диагностични процедури, посочени в таблица **Кодове на основни процедури, насочени към основната диагноза.**

ЕКГ се извършва до 24 часа. По преценка на специалист по педиатрия, ЕКГ може да не се извършва до 9 год. възраст.

По тази клинична пътека код (41786-00, 41786-01, 90142-01) се отчита само ако е извършена резекция на тъкани.

41786-00	Увулопалатофарингопластика
41786-01	Увулопалатофарингопластика с тонзилектомия
90142-01	Друго възстановяване на небце

Основна процедура 92191-00 или 92191-01 се осъществява при необходимост и се прилага при диагностициране на COVID-19. Тази процедура се извършва при показания и се отчита като допълнителна диагностична процедура към другите диагностични процедури, посочени във всеки диагностично-лечебен алгоритъм на съответната клинична пътека.

4. УСЛОВИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР И ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Клиничната пътека включва дейности и услуги от обхвата на медицинската специалност „Ушно-носно-гърлени болести“, осъществявана най-малко на първо ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт „Ушно-носно-гърлени болести“, от обхвата на медицинската специалност „Лицево-челюстна хирургия“, осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт „Лицево-челюстна хирургия“ – за процедури с кодове: (39324-01; 39327-01), (39324-00; 39327-00), (39324-02; 39327-02; 43987-02); (39100-00; 18290-00; 39118-00; 39323-00; 39118-01; 39323-01; 52824-00); (45714-00; 45714-01), (41671-02; 45650-00), (45644-00; 45644-01; 45644-02; 45051-00), (45632-00), (45635-00; 45641-00; 45641-01; 45641-02), (90132-00); (30262-01), (90138-00), (96215-00); (41786-00; 41786-01; 90142-01); (41810-01), (41787-00; 41787-01); (31423-00), от обхвата на медицинската специалност „Пластично-възстановителна хирургия“, осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт „Пластично-възстановителна хирургия“ – за процедури с кодове: (45448-00; 45451-00; 45206-00), (45656-02); (45614-00; 45671-01; 45674-01); (90110-00); (45714-00; 45714-01), (41671-02; 45650-00), (45655-00; 45644-01; 45644-02; 45051-00), (45632-00), (45635-00; 45641-00; 45641-01; 45641-02), (90132-00), (45671-00; 45674-00; 52324-00; 52327-00), (45448-02; 45451-02; 45206-02); (45448-01; 45448-03; 45448-09; 45448-04), (45451-01; 45451-03; 45451-24; 45451-25; 45451-04), (45445-00; 45018-00); (45015-01; 45003-01; 45015-00; 45009-01; 45563-00; 45563-01; 45562-00; 45562-01), (45230-00; 45221-01; 45227-00; 45230-01), (45233-00; 45233-01), (45239-00; 45239-01; 45239-02), от обхвата на медицинската специалност „Детска хирургия“, осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт „Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия“ по отношение на оперативни процедури с кодове: (31423-00) при деца от 1 - до 3 - годишна възраст).

4а). ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НАЛИЧНИ И ФУНКЦИОНИРАЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури чрез договор, вменените като задължителни звена, медицинска апаратура и оборудване, и с друго лечебно заведение за извънболнична или болнична помощ, разположено на територията му и имащо договор с НЗОК и изискванията в съответните медицински стандарти.

Задължително звено/медицинска апаратура
1. Клиника/отделение по УНГ болести I, II и III ниво на компетентност съгласно медицински стандарт „УНГ“ или,
2. Клиника/отделение по ЛЧХ II ниво на компетентност съгласно медицински стандарт „ЛЧХ“ или
3. Клиника/отделение по ПВЕХ II ниво на компетентност съгласно общ медицински стандарт „Пластично-възстановителна и естетична хирургия“
4. Клиника/отделение по детска хирургия II ниво на компетентност
5. Операционен блок/зали
6. Структура по Анестезиология I ниво според медицински стандарт по Анестезиология и интензивно лечение
7. Клинична лаборатория, собствена или по договор на територията на лечебното заведение

4а). ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА ПЪТЕКАТА, НЕНАЛИЧНИ НА

ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури дейността на съответното задължително звено чрез договор с друго лечебно заведение на територията на населеното място, което отговаря на изискванията за апаратура, оборудване и специалисти за тази КП и има договор с НЗОК и изискванията в съответните медицински стандарти.

Задължително звено/медицинска апаратура	
1. КТ/МРТ	
2. Лаборатория (отделение) по клинична патология	
3. Микробиологична лаборатория	

Скъпоструващи медицински изделия за провеждане на лечение

Носни сплентове	НЗОК не заплаща посочените изделия
Биологично тъканно лепило	НЗОК не заплаща посочените изделия
Еднократни крайници за високотехнологична апаратура	НЗОК не заплаща посочените изделия
Сет за интубация на слъзни пътища	НЗОК не заплаща посочените изделия
Балони и катетри за дилатация на синусни отвори	НЗОК не заплаща посочените изделия
ПВА и гелфоам тампонади	НЗОК не заплаща посочените изделия
Изкуствена дупка и кост	НЗОК не заплаща посочените изделия
Медицински изделия за фиксиращи процедури	НЗОК не заплаща посочените изделия
Медицински изделия за робот асистирана хирургия	НЗОК не заплаща посочените изделия

Пациентите трябва да бъдат информирани, че по тази КП се осигуряват дейности които служат за решаване на определен здравен проблем. Ползването на еднократни крайници за високотехнологична апаратура и/или останалите медицински изделия от таблицата е алтернатива на осигуреното по тази пътека базисно лечение.

4.6). НЕОБХОДИМИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ.

За изпълнението на КП се изискват брой специалисти, съгласно нивата в съответните медицински стандарти.

Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст над 18 години:

- Специалисти по УНГ болести от клиники/отделения/структури I, II, III нива на компетентност съгласно медицински стандарт „УНГ“;
- Специалисти по ЛЧХ с медицинско образование от клиники/отделения II ниво на компетентност съгласно медицински стандарт „ЛЧХ“;
- Специалисти по пластично-възстановителна и естетична хирургия от клиники/отделения II ниво на компетентност съгласно общ медицински стандарт „Пластично-възстановителна и естетична хирургия“.
- лекар със специалност по анестезиология и интензивно лечение;

Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст под 18 години:

- Специалисти по УНГ болести от клиники/отделения I, II, III нива на компетентност съгласно медицински стандарт „УНГ“;
- Специалисти по ЛЧХ с медицинско образование от клиники/отделения II ниво на компетентност съгласно медицински стандарт „ЛЧХ“;
- Специалисти по пластично-възстановителна и естетична хирургия от клиники/отделения II ниво на компетентност съгласно общ медицински стандарт „Пластично-възстановителна и естетична хирургия“.
- Специалисти по детска хирургия от клиники/отделения II, III нива на компетентност съгласно медицински стандарт „Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия“
- Лекар със специалност по анестезиология и интензивно лечение;

– Лекар със специалност по педиатрия.

Специалисти по ЛЧХ могат да изпълняват процедури с кодове:

(39324-01, 39327-01), (39324-00, 39327-00), (39324-02, 39327-02, 43987-02); (39100-00, 18290-00); (45714-00, 45714-01), (41671-02, 45650-00), (45644-00, 45644-01, 45644-02, 45051-00), (45632-00), (45635-00, 45641-00, 45641-01, 45641-02), (90132-00); (30262-01), (90138-00), (96215-00); (41786-00, 41786-01, 90142-01); (41810-01), (41787-00, 41787-01); (31423-00).

39324-01	Отворена невротомия на повърхностен периферен нерв
39327-01	Отворена невротомия на дълбок периферен нерв
39324-00	Невректомия на повърхностен периферен нерв
39327-00	Невректомия на дълбок периферен нерв
39324-02	Премахване лезия от повърхностен периферен нерв
39327-02	Отстраняване на лезия от дълбок периферен нерв
43987-02	Ексцизия на невробластом, неклассифициран другаде
39100-00	Приложение на невролитик в първичен клон на тригеминалния нерв
18290-00	Прилагане наневролитик в друг краниален нерв
45714-00	Затваряне на ороназална фистула
45714-01	Затваряне на друга назална фистула
41671-02	Септопластика
45650-00	Ревизия на ринопластика
45644-00	Ринопластика използваща хрущялен графт от отдалечено донорско място
45644-01	Ринопластика използваща костен графт от отдалечено донорско място
45644-02	Ринопластика използваща костен или хрущялен графт от отдалечено донорско място
45051-00	Реконструкция на контури на лице с имплант
45632-00	Ринопластика включваща корекция на хрущял
45635-00	Ринопластика включваща корекция на костен свод
45641-00	Ринопластика използваща назален или септален хрущялен графт
45641-01	Ринопластика използваща назален костен графт
45641-02	Ринопластика използваща назален костен и назален септално/хрущялен графт
90132-00	Друго възстановяване на нос
30262-01	Диатермия на слюнчена жлеза или канал
90138-00	Ексцизия на лезия на слюнчена жлеза
96215-00	Инцизия и дренаж на лезия в устна кухина
41786-00	Увулопалатофарингопластика
41786-01	Увулопалатофарингопластика с тонзилектомия
90142-01	Друго възстановяване на небце
41810-01	Увулектомия
41787-00	Увулектомия с частична палатектомия
41787-01	Увулектомия с частична палатектомия и тонзилектомия
31423-00	Ексцизия на лимфни възли на шия

Специалисти по Пластично-възстановителна и естетична хирургия могат да изпълняват процедури с кодове:

(45448-00, 45451-00, 45206-00), (45656-02); (45614-00, 45671-01, 45674-01); (90110-00); (45714-00, 45714-01), (41671-02, 45650-00), (45644-00, 45644-01, 45644-02, 45051-00), (45632-00), (45635-00, 45641-00, 45641-01, 45641-02), (90132-00); (45671-00, 45674-00, 52324-00, 52327-00), (45448-02, 45451-02), (45448-01, 45448-03, 45448-09, 45448-04), (45451-01, 45451-03, 45451-24, 45451-25, 45451-04), (45445-00, 45018-00); (45015-01, 45003-01, 45015-00, 45009-01, 45563-00, 45563-01, 45562-00, 45562-01), (45230-00, 45221-01, 45227-00, 45230-01), (45233-00, 45233-01), (45239-00, 45239-01, 45239-02).

45448-00	Малък разцепен кожен графт на клепач
45451-00	Пълнослоен кожен графт на клепач
45206-00	Локално кожно ламбо на клепач
45656-02	Смесен графт на клепач
45614-00	Реконструкция на клепач
45671-01	Реконструкция на клепач с ламбо, единствен или първи етап
45674-01	Реконструкция на клепач с ламбо, втори етап

90110-00	Друго възстановяване на външно ухо
45714-00	Затваряне на ороназална фистула
45714-01	Затваряне на друга назална фистула
41671-02	Септопластика
45650-00	Ревизия на ринопластика
45644-00	Ринопластика използваща хрущялен графт от отдалечено донорско място
45644-01	Ринопластика използваща костен графт от отдалечено донорско място
45644-02	Ринопластика използваща костен или хрущялен графт от отдалечено донорско място
45051-00	Реконструкция на контури на лице с имплант
45632-00	Ринопластика включваща корекция на хрущял
45635-00	Ринопластика включваща корекция на костен свод
45641-00	Ринопластика използваща назален или септален хрущялен графт
45641-01	Ринопластика използваща назален костен графт
45641-02	Ринопластика използваща назален костен и назален септално/хрущялен графт
90132-00	Друго възстановяване на нос
45671-00	Реконструкция на устна с ламбо, единствен или първи етап
45674-00	Реконструкция на устна с ламбо, втори етап
52324-00	Реконструкция на уста с директно ламбо от език, единствен или първи етап
52327-00	Реконструкция на уста с директно ламбо от език, втори етап
45448-02	Малък разцепен кожен графт на устна
45451-02	Пълнослоен кожен графт на устна
45448-01	Малък разцепен кожен графт на нос
45448-03	Малък разцепен кожен графт на ухо
45448-09	Малък разцепен кожен графт на други области на лице
45448-04	Малък разцепен кожен графт на шия
45451-01	Пълнослоен кожен графт на нос
45451-03	Пълнослоен кожен графт (графт от кожа цяла дебелина) при изгаряне на цялата кожа на ухото
45451-24	Пълнослоен кожен графт при изгаряне на други зони на лице
45451-25	Пълнослоен кожен графт при изгаряне на цяло лице
45451-04	Пълнослоен кожен графт на шия
45445-00	Разцепен кожен графт като инлей графт
45018-00	Дермална присадка
45015-01	Отлагане на (отложено) миокутанно ламбо
45003-01	Миокутанно ламбо
45015-00	Отлагане на мускулно ламбо
45009-01	Мускулно ламбо
45563-00	Островно ламбо на съдово краче
45563-01	Островно ламбо на нервно-съдово краче
45562-00	Неинервирано свободно ламбо
45562-01	Инервирано свободно ламбо
45230-00	Отлагане на директно отдалечено кожно ламбо
45221-01	Директно отдалечено кожно ламбо – първи етап
45227-00	Индиректно отдалечено кожно ламбо, образуванена тубовидно краче
45230-01	Отлагане на индиректно отдалечено кожно ламбо
45233-00	Индиректно отдалечено кожно ламбо, подготовка, трансфер и прикрепване на междинно място
45233-01	Индиректно отдалечено кожно ламбо, подготовка, трансфер и прикрепване на крайно място
45239-00	Ревизия на локално кожно ламбо
45239-01	Ревизия на директно отдалечено кожно ламбо
45239-02	Ревизия на индиректно отдалечено кожно ламбо

При доказано онкологично заболяване пациентът задължително се консултира от Клинична онкологична комисия (съгласно медицински стандарт "Медицинска онкология") на лечебно заведение или обединение с възможности за комплексно лечение в случаите на доказано онкологично заболяване. Копие от протокола следва да се приложи към ИЗ.

При анамнеза от страна на пациента за алергия, се извършва задължителна консултация с лекар със специалност по анестезиология или клинична алергология.

5. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ЛЕЧЕНИЕ

5а).ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ:

- туморни и тумороподобни процеси и други заболявания на меките тъкани и кости в лицево-челюстната област и шията и неизяснени увеличени лимфни възли на шията;
- кръвотечение от носа, неовладяно в амбулаторни условия;
- авансирани тумори в носа и околоноските кухини;
- травми на носа;
- травматична руптура;
- травма на ушна мида и външен слухов проход;
- остро гнойно възпаление на средно ухо;
- диспнея - цианоза, стридор, изпотяване, безпокойство, стягане в гръдната област;
- дисфагия - затруднения при преглъщане (в началото към твърди храни, а по-късно към течности).
- сънна апнея;
- затруднено носно дишане;
- продължителна постоянна хрема;
- рецидивиращи остри отити;
- стичане на гноевиден секрет от назофаринкса;
- повтарящ се остър катар на горните дихателни пътища (ОКГДП);
- чести епистаксиси;
- хронични възпаления на тонзилите;
- нарушение на дишането по време на сън;
- дисфония - дрезгав глас;
- болки и подутина в областта на шията;
- болки в областта на ларинкса, усещане за "чуждо тяло";
- ирадираща болка към ушите;
- сиалолитиаза.

Дейностите и услугите по тази КП се осъществяват незабавно или се планират за изпълнение в зависимост от развитието, тежестта и остротата на съответното заболяване и определения диагностично-лечебен план.

5б). ДИАГНОСТИЧНО – ЛЕЧЕБЕН АЛГОРИТЪМ.

Прием и изготвяне на диагностично-терапевтичен план.

1. Оториноларингологичен преглед се извършва в момента на хоспитализацията на пациента.
2. Биологичен материал (кръв) за медико-диагностични изследвания се взема до 24 часа от хоспитализацията на пациента.
3. Рентгенография на сърце и бял дроб, когато е необходима; рентгенография/КАТ/МРТ на нос и околоносни кухини, мастоиден израстък се извършва до 12 – 24 час от началото на хоспитализацията на пациента.
4. ЕКГ се извършва до 24 часа от началото на хоспитализацията на пациента.
5. Аудиометрия и/или тимпанометрия (при намален слух) се извършва до 24 часа от началото на хоспитализацията на пациента.

Медикаментозното лечение в пред- и следоперативния период се определя и зависи от състоянието на пациента и характера на заболяването.

6. ПОСТАВЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНА ДИАГНОЗА.

Окончателната диагноза при туморните процеси се поставя след задължително хистологично изследване и патоморфологична диагноза с определяне на степен на малигненост и стадий на тумора по TNM класификация. При всички останали случаи

поставянето на окончателна диагноза се извършва на основата на общохирургичните принципи.

7. ДЕХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЛЕДБОЛНИЧЕН РЕЖИМ.

Медицински критерии за дехоспитализация:

Контрол на здравното състояние на пациента и медицинско заключение за липса на медицински риск от приключване на болничното лечение въз основа на обективни данни за стабилно общо състояние (клинични/параклинични) и:

- отзвучаване на ранните следоперативни симптоми - болки и невъзможност за преглъщане, хранене поне с течна-кашава храна;
- липса фебрилитет;
- нормален оздравителен процес на оперативната рана.

8. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

1. ХОСПИТАЛИЗАЦИЯТА НА ПАЦИЕНТА се документира в *“История на заболяването”* (ИЗ) и в част II на *„Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“* (бл. МЗ - НЗОК № 7).

2. ПРЕДОПЕРАТИВНА БОЛНИЧНА ДОКУМЕНТАЦИЯ – включва попълване на лист за *Предоперативна анестезиологична консултация* (Документ №2) и задължителна предоперативна епикриза – документите се оформят съгласно Медицински стандарти *“Анестезия и интензивно лечение”* и *“Хирургия”*.

3. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ЛЕЧЕНИЕТО:

3.1. Документиране на предоперативни дни в *“История на заболяването”* (ИЗ) .

3.2. Документиране на операцията – изготвяне на оперативен протокол (съобразно Медицински стандарти *“Хирургия”*).

3.3. Документиране на следоперативните дни в *“История на заболяването”* (ИЗ) .

4. ИЗПИСВАНЕТО/ПРЕВЕЖДАНЕТО КЪМ ДРУГО ЛЕЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ СЕ ДОКУМЕНТИРА В:

- *“История на заболяването”*;

- част III на *„Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“* (бл. МЗ - НЗОК № 7);

- епикриза – получава се срещу подпис на пациента (родителя/настойника), отразен в ИЗ.

5. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ИНФОРМИРАНО СЪГЛАСИЕ – подписва се от пациента (родителя/настойника) и е неразделна част от *“История на заболяването”*.

ОПЕРАТИВНИЯТ ПРОТОКОЛ И ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА ИНФОРМИРАНО СЪГЛАСИЕ СЕ ПРИКРЕПВАТ КЪМ ЛИСТ “ИСТОРИЯ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО”.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПАЦИЕНТА (РОДИТЕЛЯ /НАСТОЙНИКА/ПОПЕЧИТЕЛЯ)

Затрудненото носно дишане представлява нарушаване на физиологията на носа и околоносните кухини. Изразява се в нарушаване на носният цикъл, състоящ се от дишане през лявата и дясната носна половина. Най-често затрудненото дишане е през нощта, като болният се събужда многократно с главоболие, компресия в сърдечната област, умора, отпадналост, но понякога тези оплаквания са постоянни. Често пъти тези симптоми са придружени от носна секреция, намалено обоняние, нарушение на слуха. Поради външната деформация на носа, пациента е с изразен естетичен дискомфорт.

След неуспех от определено медикаментозно и консервативно лечение, на пациента се предлага оперативно лечение на носната преграда, околоносните кухини и външния нос.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПАЦИЕНТА – СЕПТОПЛАСТИКА И ТУРБИНОПЛАСТИКА

Когато носът е счупен при травма или при раждане и имате затруднено дишане е необходима оперативна корекция. Септопластиката и турбинопластиката са хирургични процедури, с които се коригира посочения проблем. Много често, ако няма външна деформация на носа, септопластиката и турбинопластиката са достатъчни за отстраняване на носната обструкция. Възможно е затруднено носно дишане да се получи и при прекомерна употреба на капки за нос. Септопластиката и турбинопластиката са операции за подобряване на носното дишане, въпреки че те могат да бъдат и част от козметична операция на носа.

Оперативните интервенции се извършват обичайно под обща анестезия. Хрущялната и костната част на носната преграда се подравняват или реконструират в зависимост от деформацията на септума. Реконструираната носна преграда се фиксира в срединно положение със силиконови плаки и шевове. В повечето случаи за корекция на носното дишане се налага и извършване на турбинопластика – намаляване на обема на долните носни конхи чрез частично субмукозно изрязване с шейвър, субмукозна каутеризация с радиочестотен каутер или диоден лазер.

Възможните усложнения включват перфорация на носната преграда, която може да се появи в резултат на отслабване или некроза на хрущяла при следоперативна инфекция или при разкъсване на лигавицата при силно изкривена носна преграда. Кървене от носа и образуване на гъсти съсиреци могат също да бъдат усложнение на операцията. Най-често те са резултат от изрязване на носните конхи или при проблеми с високо артериално налягане или със състоянието на коагулацията. Много рядко, след операцията може да има преходно намаление или загуба на обонянето или да се усеща тежест или болка във фронталната област.

Информация за пациента при риносептопластика

Риносептопластиката е сложна хирургична процедура и има за цел да промени външния вид на носа, неговите структури и функция. Тя може да намали или увеличи носа, да промени формата или очертанията на гърба на носа и носния връх, ноздрите и да промени ъгъла между носа и горната устна.

Операцията се извършва под обща анестезия. Операцията може да бъде извършена с едnodневен или двудневен болничен престой. Обикновено се препоръчва 10-20 дневно отсъствие от работа, поради наличието на фиксираща външна превръзка, отоци и кръвонасядания около очите, носна тампонада и силиконови плаки в носа.

Достъпите за риносептопластика могат да бъдат външен или вътрешен (ендоназален). Едновременно с ринопластичните процедури се извършва и септопластика при затруднено носно дишане, вследствие изкривена носна преграда и с цел редукция на външния нос.

Риск от ринопластика

Ринопластиката е операция, която се извършва върху живи тъкани, които биха могли да

реагират по различен начин на хирургическата травма – възпаление, фиброза, цикатризация, което означава, че не винаги реалните резултати биха могли да са идентични с желаните. Необходимо е всеки риск и всяка потенциална компликация да бъдат обсъдени с Вашия хирург.

Окончателният резултат от риносептопластиката може да се очаква от шест месеца до една година след операцията.

Информация за пациента при операции на външно ухо и тъпънчевата мембрана

Какво представлява глухотата ?

Глухотата е загуба на слуха, дължаща се на увреда на различните части на слуховия анализатор. При наличие на намаление на слуха, настъпило преди развитие на говора, се наблюдава невъзможност за развитие на речта и изоставане в нервнопсихичното развитие, поради нарушената възможност за комуникация и невъзприемане на слухова информация чрез слуховия анализатор. При частично намаление на слуха се наблюдават определени говорни дефекти, засягащи главно високочестотната област на речта. В различна степен се наблюдава социална изолация и изоставане при възприемането на училищния материал.

Функция на нормалното ухо

Ухото се разделя на три части: външно, средно и вътрешно ухо. Външното ухо събира и насочва звука, механизмът в средното ухо трансформира звука, а вътрешното ухо приема звука.

Звуковите вълни предизвикват вибрации на тъпанчето, които се предават посредством слуховите костици на средното ухо към течността във вътрешното ухо. Костиците на средното ухо (чукче, наковалня и стреме) превръщат звуковите вибрации на въздуха във вибрации на течността във вътрешното ухо. Вълните на тази течност стимулират много фини нервни окончания на слуховия нерв и електричните импулси в нерва се предават на мозъка, където се интерпретират като разбираем звук.

Видове увреждане на слуха

Външното и средното ухо провеждат звука, а вътрешното го приема. Ако има някакво увреждане на външното или средното ухо се развива проводно намаление на слуха, а ако проблема е във вътрешното ухо глухотата е приемна.

При патология в ушния канал (атрезии, остеоми), звуковите вълни са възпрепятствани да достигнат структурите на средното ухо, което води до проводно намаление на слуха.

При наличието на перфорация на тъпанчевата мембрана или прекъсване на костната верига в средното ухо, звуковите вълни са възпрепятствани да бъдат доведени до овалното прозорче на средното ухо, което довежда до проводно намаление на слуха.

Информация за пациента при операции на тонзилите

Какво представляват тонзилите?

Тонзилите (сливиците) представляват струпвания на лимфна тъкан в определени места на гълтача (фаринкса). Компактно оформени са двете небни сливици, назофарингеалната тонзила (т.е. трета сливица) и езичната сливица в корена на езика.

За какво служат тонзилите?

Тонзилите са важен имунологичен орган. Не случайно те се намират в началото на дихателния и храносмилателен път, където се осъществява първият контакт на човешкия организъм с външните дразнители (вкл. вируси и бактерии), който отключва сложните процеси на имунния (защитен) отговор. За осъществяване на по-продължителен контакт между външните частици (антигени) и имунните (защитни) клетки на третата сливица има 3 - 6 дълбоки бразди, а по небните тонзили 12-15 нагънати каналчета, чиито отвори се виждат на повърхността. В тези дупчици често се задържат остатъци от храна, олющени клетки от лигавицата (т.н. тапички), които могат да се объркат с гноини налепи.

Най - голямо е значението на тонзилите до навършване на 7-годишна възраст, когато

се изгражда имунитета - т.нар. "имунологично училище". Повишената им активност през този период може да обясни и по - големия им размер, което се счита за физиологично.

Третата сливица нормално е най - голяма около 3—4 - годишна възраст, след което постепенно намалява и напълно изчезва около пубертета.

От какво боледуват тонзилите?

Най - честото заболяване на тонзилите е тяхното остро възпаление, причинено от вируси или бактерии. При често повтарящи се остри възпаления (ангини) може да се развие хроничен тонзилит (хронично възпаление на небните тонзили) или хроничен аденоидит (хронично възпаление на третата сливица). Последният се наблюдава само у деца. В някои случаи хроничният тонзилит може да се развие и без предшестващи остри ангини.

По правило хроничният адено-/тонзилит води до увеличаване размера на сливиците и по-рядко до атрофия.

Какви са признаците на хроничния аденоидит?

От хроничния аденоидит боледуват само децата. Водещ симптом е продължителното (над 20 дни) затруднение на носното дишане от уголемената трета сливица. Дишане през носа е шумно, децата спят с отворена уста и хъркат.

Нарушеният сън причинява отпадналост и сънливост през деня, апатичност, отслабено внимание, лоша концентрация.

Запушеният нос води до задръжка на секрета, поява на рагади по ноздрите, продължителни хреми и дори появата на синусит. Обонянието е намалено, а оттам идва и липсата на апетит.

Постоянното дишане през устата причинява изсъхване на лигавицата, която става податлива на инфекции. Появяват се суха, дразнеща кашлица, чести ангини, трахеити и бронхити. По-късно се развиват деформации на лицето, небцето и зъбите, които допълнително влошават дишането.

От хроничното възпаление шийните лимфни възли се увеличават, а в гърлото и дихателните пътища постоянно се стича секрет, който причинява дълбока влажна кашлица нощем и сутрин. **Тази кашлица обикновено не се влияе от обичайните противокашлични средства.**

Затрудненото носно дишане при възрастните може да бъде резултат от развитие на тумор.

Кои деца са склонни към заболяването?

По - често боледуват деца с намалени защитни сили, деца посещаващи детски ясли и градини както и често лекуваните с антибиотици по повод на възпаление на ГДП.

Кой и как поставя диагнозата?

Точна диагноза може да постави само УНГ специалист, който разполага с необходимите знания, опитност и инструментариум. Той ще определи най - подходящия метод на лечение.

Огледът на третата сливица се извършва посредством малко, кръгло огледалце, което се вкарва зад мекото небце. Тази манипулация е неболезнена, но неприятна и не винаги възможна поради малката възраст на детето, неспокойствие, плач, нежелание за съдействие и др.

В такива случаи трябва да се направи рентгенова снимка за уточняване големината на третата сливица.

Как се лекува хроничния аденоидит?

- ☐ в началото се прилагат неоперативни методи на лечение;
- ☐ основна предпоставка за успех от това лечение е редовното изчистване на носа от задържаните секрети; при по-големите деца това става чрез активно издухване на носа, а при малките деца е необходима аспирация със специалните за целта балончета;
- ☐ промивки на носа с физиологичен разтвор (солена вода) - по 2 - 4 мл. във всяка ноздра многократно през деня;
- ☐ влажни инхалации (особено през зимата);
- ☐ отбъбващи капки за нос, но не по - дълго от 5 - 6 дни;
- ☐ антибиотични капки за нос, но само при доказан бактериален причинител чрез изследване на гърлен секрет;
- ☐ общо антибиотично лечение след бактериограма;
- ☐ при неуспех от медикаментозното лечение трябва да се извърши операция,

която се нарича аденотомия. Операцията може да се извърши под местна или обща упойка.

За местна упойка се използват различни средства във вид на спрей или дълги памучни тампони, поставени през носа. Това води обаче само до повърхностно обезболяване на лигавицата.

При общата упойка се постига пълно обезболяване, а самата операция се извършва много по - прецизно на спящото дете.

Третата сливица се отстранява през устата чрез специален инструмент, извит във вид на кюрета, с който сливицата се "остъргва" и изважда. На мястото на отстранената сливица се поставят марлени тампони за няколко минути, което улеснява кръвоспирането, а самата операция трае 2 до 5 минути.

Какви усложнения могат да възникнат след операцията?

Най-честото усложнение е кръвоизливът, който се наблюдава при 2-4% при оперираните болни. Той може да се появи както непосредствено след операцията, така и по - късно (до 10 ия ден) при неспазване на предписаните режим и диета.

При много голяма трета сливица, след отстраняването може да се появи носов говор поради едновременно излизане на въздуха през носа и устата. Това смущение обикновено отзвучава спонтанно с течение на времето.

Ако по време на операцията детето не е било здраво, инфекцията може да проникне през оперативната рана и да доведе до гълтачен абсцес или друго по - тежко усложнение (сепсис).

Какъв режим и диета трябва да спазва оперираното от трета сливица дете?

Режим - да се избягват физически натоварвания до петия ден след операцията. Да не се излага на пряка слънчева топлина през лятото и претоплена стая през зимата.

Диета - първите два дни храната може да бъде обща, но по-кашава. Да не се консумират горещи, студени и газирани течности.

При болки се дават обезболяващи средства (без аспирин).

Контролният преглед при оператора се препоръчва между трети и десети следоперативен ден.

Какви са признаците на хроничният тонзилит?

От хроничен тонзилит боледуват най - често деца от 4 до 15 години, но се наблюдава и у възрастни. Това е една от най-честите, но и най-трудни диагнози, тъй като не съществуват ясни и сигурни белези на заболяването. Най-честите оплаквания са от страна на гърлото - постоянни или периодични болки, чувство на сухота, на залепнала храрка, лош дъх от устата. При силно увеличение на сливиците се появява затруднено дишане, хъркане, както и затруднено преглъщане. По-рядко се наблюдават краткотрайни спирания на дишане по време на сън. По шията се появяват постоянно увеличени лимфни възли.

Една от най - честите причини за търсене на лекарска помощ са честите ангини, които могат да доведат до хроничен тонзилит, а оттам да засегнат сърцето или бъбреците.

Прието е че до 4 гнойни ангини годишно е нормално за едно дете до 7 годишна възраст. Трябва да се знае също, че в детска възраст преобладават острите вирусни инфекции, които неправилно се таксуват като ангина и при които няма опасност от увреждане на сърцето или бъбреците.

От друга страна много родители установяват "бели налепи" по сливиците на децата, които определят като гнойна ангина, докато всъщност се касае за т.нар. тапички, които са нормална находка.

В по-редки случаи хроничният тонзилит може да се появи без предшестващи чести гнойни ангини, да протече безсимптомно и да доведе до сериозни усложнения от страна на други органи и системи.

Кой и как поставя диагнозата?

Общопрактикуващият лекар може да се насочи към диагнозата хроничен тонзилит, но точна диагноза и особено решението за операция може да постави **само УНГ специалистът**. Затова са нужни редица допълнителни изследвания и консултации.

Диагнозата се поставя въз основа на съвкупността от резултатите и тогава УНГ специалистът взема решение за най - правилното лечение.

Как се лекува хроничният тонзилит?

Консервативното лечение включва антибиотици, гаргара с антисептични разтвори, пастили за смучене и средства за стимулиране на имунната система. **Радикалното лечение**

е операцията - тонзилектомията.

Какво представлява операцията на сливиците?

Операцията може да бъде извършена под обща или местна упойка. Задължително е **постъпване в болница за три дни**. Сливниците се отстраняват през устата.

Те се отделят от околните тъкани и се прерязват със специална примка, оглежда се мястото на отстранените сливици за кървене и при нужда се поставят тампони или кървящият съд се зашива. Самата операция трае от 15 до 30 минути.

Какви усложнения могат да настъпят след операцията?

Най-честото усложнение е кървотечението, което може да настъпи както непосредствено след операцията (до третия ден), така и по - късно към 10 – 15-ия ден.

Усложнения от страна на упойката (местна или обща) могат да настъпят както по време на операцията, така и след нея. Именно поради това е задължително писменото съгласие на пациента (неговите родители или настойници) както за самата операция, така и за вида на упойката.

Кои са етапите, през които трябва да премине болният, за да стигне до операция?

При оплаквания (описани по-горе) съмнителни за хроничен аденоидит или тонзилит, болният или неговият родител трябва да се обърнат първо към семейния лекар.

Ако при прегледа той намери данни за хронично възпаление на сливиците, ще го насочи към УНГ специалиста от извънболничната помощ. Последният ще извърши основен преглед на сливиците, носа и ушите и ще назначи подходящи изследвания и консултации с други специалисти. Ако диагнозата бъде потвърдена, по преценка ще предпише медикаментозно лечение или ще Ви насочи към УНГ клиника/отделение/структура за операция.

Кървене след операция на сливиците

Както всички друга оперативни интервенции и операциите на сливици (тонзилектомия и аденоидектомия) носят риск от постоперативно кървене. Кървенето представлява и едно и най-честите усложнения след подобни интервенции. То може да се ранно (до 48 часа след операцията) и късно (до 45 дни след нея).

В повечето случаи такова кървене налага нов прием в болница и предприемане на различни диагностични и терапевтични мерки за овладяването му. Те могат да включват и допълнителна оперативна намеса, както и кръвопреливане.

Информация за пациента при микроларингохирургия

Гласът е основно средство за комуникация и изпълнява важна социална функция. При доброкачествени образувания на ларинкса провеждането на микроларингохирургия допринася за цялостното възстановяване на гласовите качества. Операцията може да се извърши както с фини инструменти, така и с лазер или радиочестотен каутер. В случаи на двустранна парализа на гласните гънки може да се проведе лазер хордектомия или аритеноидхордектомия. При доказване на онкологично заболяване може да се наложи друга оперативна намеса, за която ще получите допълнителна информация.

Оперативните дефекти в лицевата област са изискват трудни и дълготрайни операции поради завишените критерии за естетически приемливото възстановяване на предната част на лицето.

Основните цели при тези операции са съхраняване на функцията на органите, контурите на лицето и симетрията на лицевите половини. Белезите трябва успешно имитират естествените кожни гънки и да са почти незабележими. Възстановяването на формата и функцията на органите е основната цел на всяка реконструкция и тя трябва да бъде осъществявана по най-простия за изпълнение, достъпен и технически възможен начин. Намаляването на болничния престой, увеличаване преживяемостта на тъканите и съхраняването на функцията на донорските участъци и органи, са също основни критерии при планирането на операциите.

Възстановяване на дефектите с трансплантати се прилага в случаите, когато е налице

значителен дефицит на местни тъкани, които не са в състояние да осигурят добро покритие на дефектите. Нужните за реконструкцията тъкани и структури могат да се вземат от отдалечени участъци заедно с прилежащите им съдове и нерви, да бъдат съединени към локалните кръвоносни съдове в приемната ложа и да се адаптират към цялостната кръвна циркулация.

Както във всички други органи, така и в лицево-челюстната и шийната област се развиват доброкачествени и злокачествени - онкологични новообразувания. Доброкачествените тумори обикновено са капсулирани и добре ограничени от околните тъкани и при тях се извършва екстирпация на туморната формация.

При необходимост и възможности се провежда и съответното пластично възстановяване на дефекта.

Злокачествените новообразувания имат тенденция да нарастват. Злокачествените новообразувания могат да се проникват в съседни органи като ги разрушават. Клетки от тумора могат да се разпространят (метастазират) по кръвните и лимфните съдове в други органи.

Онкологичното новообразувание най-често се развива под формата на подутина или незарастваща рана (язва). Когато при прегледа има съмнение за него, обикновено се налагат някои изследвания, необходими за поставяне на точната диагноза, от която зависи и методът на лечение.

Злокачествените онкологични новообразувания налагат незабавно и радикално хирургично лечение, когато това е възможно. Злокачественото новообразувание е заболяване, което крие реален риск от разсейки (метастази) в близост до устната кухина, а също и в други органи, например бели дробове, кости, черен дроб и др. Лечението в такъв напреднал етап от болестта е много трудно. Затова оперативната намеса е по - сполучлива, когато се прави във възможно най - ранен стадий на болестта. При операцията (под обща упойка) се налага да бъде изрязана заедно с тумора и част от съседната здрава тъкан, която огражда туморния процес включително и челюстните кости. Полученият дефект след изрязване на тумора се възстановява с пластична операция или едномоментно или след изчакване на определен период от време. Понякога се прави и премахване на лимфни възли от шията или под долната челюст, засегнати от туморния процес. Почти винаги се налага и облъчване на оперативното поле (преди или след операцията). След оперативната намеса говорът, храненето и преглъщането са затруднени в различна степен, но обикновено след няколко месеца пациентите възстановяват говора си до голяма степен в зависимост от обема на изрязаната тъкан. След изписването пациентите се явяват на контролен преглед всеки месец до първите шест месеца и по преценка на лекуващия лекар.

Доброкачествените новообразувания обикновено са капсулирани и добре ограничени от околните тъкани. Те се отстраняват заедно с капсулата без да засягат околните здрави тъкани.

Най-важно значение за поставяне на диагнозата има микроскопското изследване на туморната тъкан. За целта се изрязва предварително част от тумора, която се изследва микроскопски. Тази манипулация се нарича вземане на биопсия.

След получаване на резултата от изследването се определят начинът на лечение и обемът на операцията.

Прогнозата и възможностите за лечение зависят от вида на тумора и степента на неговото разпространение, което е от особено значение.

Разпространеност на процеса – “стадиране”

Когато е открито (диагностицирано) онкологично новообразувание, е необходимо да се определи дали туморните клетки са се разпространили и в други части на тялото, т.е. да се определи стадият на заболяването, което ще позволи ефективно планиране на бъдещото лечение.

За рецидив говорим, когато имаме отново поява на тумор, след като вече е бил лекуван.

Преглед на възможностите за лечение

Целта на лечението е да се унищожат туморните клетки. Възможностите за това са няколко:

- **хирургично лечение** – “изрязване” на тумора;

- **лъчева терапия** – използват се рентгенови или други лъчи с висока енергия за унищожаване на туморните клетки;
- **химиотерапия** – използват се медикаменти за убиване на туморните клетки.

Хирургичното лечение е най-често използваното лечение при всички стадии на заболяването. То винаги трябва да бъде радикално, т.е., стремежът е да бъдат премахнати всички туморни клетки, защото тези които остават след операцията дават начало на развитие на нов тумор.

При разпространение (метастазиране) на тумора в регионалните лимфни възли (лимфните възли на шията), метастазите също се лекуват хирургично като се премахва целият лимфен басейн в блок от съответната страна (шийна дисекция). Понякога се взема решение за извършване на шийната дисекция профилактично, без да има клинични данни за метастази в лимфните възли.

Туморът “просмуква” (инфилтрира) в здравата тъкан, като я разрушава и туморните клетки могат да се разпространят по лимфните или кръвоносните съдове в други органи, където дават начало на нови тумори. Затова е важно туморът да бъде открит още в началото на неговото появяване, за да може хирургичното лечение да е ефективно.

Радиацията може да дойде от апарати извън тялото (външна лъчетерапия) или от радиоактивни материали, поставени в тялото (тумора), посредством пластмасови тръбички (вътрешна лъчетерапия).

Трябва да се отбележи, че различните видове тумори имат различна чувствителност към радиоактивните лъчи. Лъчевата терапия може да бъде използвана самостоятелно или в комбинация с хирургично лечение. Ако е премахнат целия видим тумор по време на операцията, лекарят може да приложи лъчетерапия за да убие клетките, останали невидими след операцията.

Химиотерапията използва специални лекарства за убиване на туморните клетки. Тези лекарства (химиотерапевтици) могат да бъдат таблетки или разтвори, които се прилагат венозно. Химиотерапевтиците, постъпвайки в кръвообращението, преминават през цялото тяло и могат да унищожат туморни клетки извън първичното огнище.

Химиотерапията рядко се използва като самостоятелно лечение, а обикновено се прилага в комбинация с някои от другите методи.

Имуноterapiaта се стреми да подпомогне организма сам да се пребори с тумора. Използват се вещества, образувани от тялото или специално синтезирани в лаборатория, които директно атакуват или с помощта на естествените сили на организма премахват туморните клетки. Имуноterapiaта се съчетава с другите видове лечения.